

העלון יוצא לעילוי נשמת מדיאנה נגי'מה בת חנינה לבית וזאן ע"ה, ובעלה מיקיץ כצאני בר החל ע"ה

בית נאמן

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בשעה 21:00

ניתן לשמוע בשידור ישיר את שיעורו של מרן שליט"א בערוץ קול ברמה או ב'קול נאמן': 079-9-367-367 או ב'קול בית נאמן': 079-9270505

מוצ"ש פרשת בראשית, כ"ח תשרי תשע"ט

נושאי השיעור:

- א. מרן הגאון מופה"ד רבנו עובדיה יוסף צוק"ל. ב. תורה ואמונה. ג. חידוש העולם ובריאת האדם. ד. חידושים בפרשת השבוע.
- ה. "מלעיל נסוג אחור". ו. ההבדל בין ניקוד פתח לניקוד קמץ. ז. "משיב הרוח ומוריד הגשם" הגשם או הגשם?
- ח. טעה ואמר בחורף מוריד הטל. ט. סכנת האייפונים. י. לימוד תורה בצל הבחירות.

מספר בחורי הישיבות הספרדים הוכפל פי שתיים עשרה!

ג. מה הרב הרויח מזה? מספר התלמידים הספרדים שהיה בישיבות הוכפל פי שתיים עשרה! באותו הזמן היו רק חמשה אחוז ספרדים, והרב הכפיל אותם פי שתיים עשרה כנגד שבטי ישראל, ועשה ששים אחוז ספרדים. חכם אשכנזי אחד **הרב יחיאל מיכל שטרן שליט"א** (הוא גר על יד נטורי קרתא), כתב ספר כזה "הרב שהפך דור שאין התורה חביבה עליו לדור שהתורה חביבה עליו", והוא מסביר שם: עד ימי הרב מי שרוצה ברכה מבקש לזיווג טוב, לילדים, לרפואה שלימה וכדו', אבל לא מבקש ברכה ללמוד תורה, כי אפשר לפתוח ספר וללמוד מה הבעיה בזה? ולא מבקש ברכה להיות גדול בתורה, כי זה לא יביא לו כסף, ואדם בלי כסף לא שוה כלום...⁵ הרב הוריד את כל הדבר הזה, כי התורה מעל הכסף, מעל הכבוד, ומעל כולם.

מסירות נפש על התורה

ד. הרב למד תורה במסירות נפש. למה (בסוף ימיו) היו לו כאבים בעיניים? כי בליל שבת כאשר נכבה האור היה לומד לאור הלבנה, וכי יש אדם כזה? פעם הגיע מאוחר והבית היה סגור, אז ישב בחדר מדרגות ולמד לאור החשמל שם, והיה מדליק אותו כל הזמן. **לא שמענו ולא הכרנו מסירות נפש כזאת.** אמנם היו הרבה דברים כאלה, אבל לא בצורה מיוחדת כזאת. היום יש אנשים שאם מישהו נואם לפנייהם הם מפטפטים על ידו, כדי להראות שהם גדולי עולם, זאת אומרת: הדברים שאתה מדבר הם שבילך ובשביל בטלנים שכמוך, אנחנו לא אכפת לנו מזה, ולכן אנחנו מדברים דברים העומדים "בתחתיתו של עולם", לא ברומם של עולם... אבל הרב עובדיה להפך, כאשר הוא נמצא באירוע צריך לשמח את הבן אדם, ואם באמצע הדברים מישהו בא לשאול אותו שאלה, היה אומר לו: **אני שומע עכשיו את החכם הזה.** אבל גם באותו רגע הוא מחדש חידושים. פעם תפסו אותו באמצע אירוע של חתונה, לוקח מגבות נייר שם ומתחיל לשרטט עליהם, שאלו אותו: הרב, מה אתה משרטט שם? אמר להם: עלה לי חידוש ועד שאגיע הביתה אשכח אותו, אז אני כותב כדי לשמור את החידוש הזה.

הרב טרח על כל הלכה עד כלות כוחותיו

- ה. הרב היה מסודר מאד. **הסדר הנפלא בספרים שלו מיוחד במינו,** כל הרבנים והפוסקים ראשונים ואחרונים שמביא, מסודרים לפי סדר כרונולוגי, ואין סדר.
- 4. פעם רבו של אבא שלח לאבא בפתק קטן, רשימה של כל הישיבות בארץ ישראל (ואיני יודע אם הפתק עוד נמצא היום או שנאבד), וכתבו שם **שמונים ישיבות ורק ישיבה אחת "פורת יוסף" של ספרדים** (וכתבו בין סוגריים "ספרדים"), זו הישיבה היחידה הספרדית שהיתה אז, לעומת שבעים ותשע ישיבות אשכנזיות.
- 5. פעם **הרב קוטלער ע"ה** באמריקה היה מדבר על שמירת שבת וכדו', והיו שם שני עשירים בטלנים, שאמרו אחד לשני: מה שוה הרב הזה? (כלומר כמה הוא מרויח בשנה) רק שלושת אלפים דולר, לנו יש רבנים שמקבלים שלושים אלף דולר בחודש... אבל מי הם הרבנים האלה? רפורמים, וכי זה רבנים!?

"אני מלווה את התורה"

א. שבוע טוב ומבורך. **השיר הזה** ("אליך מרן" ששרו ר' כפיר ואריה פרטוש הי"ו) מחזיר אותנו חמש שנים אחורנית, ליום שהודיעו בחדשות על פטירתו של הרב. זה היה בסביבות השעה שתיים בצהריים, ועד הערב - ירושלים היתה כבר מלאה במאות אלפים - שמונה מאות וחמשים אלף איש, שזה דבר מעל הטבע. הגמרא (מגילה כ"ט ע"א) אומרת "**נטילתה כנתינתה**", כמו שהתורה ניתנה בששים רבוא כך ניטלת מהעולם (בפטירת הצדיק) בששים רבוא. אבל הרב עבר את הכמות הזאת, ואין איש לפניו ואחריו שהיתה לו הליוייה כזאת. **הרב שטיינמן צ"ל** שהיה מבוגר מהרב בא במיוחד להלוויה, ואחד שאל אותו: למה טרחת לבוא לכאן? ענה לו: "אני מלווה את התורה". התורה כולה נמצאת כאן, ועכשיו היא תיכנס מתחת האדמה, אז הוא מלווה את התורה.

הרב מעודד ומחבב כותבי ספרים

ב. התורה מעל הכל, ולא רק שהיא בונה את האדם, אלא גם המדות שלה מיוחדות. יש גדולי עולם שכאשר גדלים בתורה לא מתייחסים לאף אחד בעולם (ויש כאלה שאצלם "מרן השולחן ערוך" זה כלום, והם אומרים: אני חולק על מרן, מה הבעיה בזה?!), אבל **הרב ע"ה** היה הפוך, ובחורים צעירים שהתחילו לכתוב קצת, היה מעודד ומחבב ומייקר אותם, ואם מבקשים הסכמות נותן להם בשפע ומפרגן להם, אין אחד כזה. לפניו היו תלמידי חכמים גדולים ומהם ראשונים לציון, שהיו "קמצינים" במלים, ואם מבקשים מהם הסכמה היו כותבים "הספר לא זקוק להסכמה", פלא פלאים... המו"ל רוצה כמה מלים להסכמה אבל הספר לא זקוק לזה. (פעם מישהו שלח ספר להסכמה, וכתבו לו "המחבר יגע ומצא כדי מדתו"... כל אחד יגע ומוצא כדי מדתו, לא פחות ולא יותר). ואילו הרב מפרגן ומשבח ומעודד ומחבק את המחבר, ואומר לו: אתה עושה יפה מאד.² הרב היה מעודד את כולם. ולכן **זכה לחיות תשעים וארבע שנים**, כי המלה "**יעידוד**" עולה בגימטריא תשעים וארבע, "מעודד ענוים ה'" (התלים קמ"ז ו').³

- 1. היה חכם גדול שהתבטא על הרמ"א והחתם סופר מלים קשות מאד, וכתב: מה אתה מביא ראייה מהנמושות האלה? (אמנם לא ראיתי בספרו את זה, אבל מי שסיפר עליו הוא הרב יחיאל יעקב ווינברג ע"ה בספרו שו"ת שרידי אש). מי יכול לומר עליהם דבר כזה?! הרי כל עם ישראל יעלבים לפניהם. לכן אם אתה חולק תדבר כמו בן אדם, צריך להיזהר בזה.
- 2. פעם מישהו ביקש הסכמה מתלמיד חכם חריף מאד, **רבי אייזל חריף** (חריף זה כינוי ולא שם משפחה, אין דבר כזה "משפחה של חריפים"), ואמר לו: כתוב לי הסכמה לספר. קרא בו ואמר לו: הספר הזה לא שוה כלום. אותו אדם התפלא: הרי כמה רבנים כתבו לי הסכמות ותארים, שאל אותו: מה כתבו לך? ענה לו: "החוב" שזה ראשי תיבות החריף ובקי. אמר לו: מי אמר לך שזה ראשי תיבות החריף ובקי? אולי זה ראשי תיבות החיה וכל בהמה... "החיה וכל בהמה רמש וצפור כנף" (התלים קמ"ח י'). איזה עלבון עשה לו מזה... הוא יוצא משם בפניו נפש, ויישבע שלא יכתוב יותר, ובשני לא ילמדו תורה יותר. אבל הרב היה מעודד כל אחד.
- 3. תלמיד חכם אחד **רבי שמואל זכאי** כתב כמה ספרים באגדה, והרב עודד אותו על זה, ומזה זכה לכן תלמידי חכם גדול **רבי אהרן זכאי**, שכתב מאה ספרים. בכל ספר הוא כותב תמצית הסברות של כל הפוסקים שהגיעו לידו (ואם יש מחלוקת הוא לוקח דעת הרוב או מה שהרב עובדיה הכריע בה), וכשתרצה לחפש למשל הלכות טבילת כלים, תקח את ספרו על זה, שהוא ערוך עם מפתחות מסודרים להפליא. הכל בזכות העידוד של הרב.

עיצוב גרפי: תא"ל 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	17:35	18:46
ת"א:	17:52	18:48
חיפה:	17:41	18:46
ב"ש:	17:53	18:48

לקבלת העלון: bait.neheman@gmail.com

כל הזכויות שמורות ל"עיל וע"ה" מסן ארז צדיקים ש"ע" מוסדות חכמת רחמיים ברכיה

עורכים: הרב"ג אביחי טענדן, שלום דרעי, משה חמד שליט"א עריכה ובקורת: הרב"ג רבי אלעד עידאן שליט"א

לרפואת חיה בת חנינה אסנת

לרפואת יוסף חי כהן בן מסעודה

לע"נ גבריאל בן צביה בורכוב ז"ל

לילולי נשמת בחייר רפאל בר כמונה נ"ע כ"ג חשוון תשס"ב תיחא תראי בת שאשיה נ"ע ה' אדר תשס"ז ת.נ.צ.ב.ה.

חיה? והוא הסביר להם, התחילו להתפלפל איתו והוא ענה להם. הרב כתב: כשהייתי בגיל תשע עשרה שנה אמרתי כך וכך, הקשו לי ועניתי להם, ואחר הכל אמרו לי "איך אתה חולק על בן איש חי?" (עיני שו"ת יחזה דעת ח"ד סימן נ"ה עמ' רע"ח בהערה). אילו הרב ידע באותו רגע שכף החיים (סימן תנ"ו אות ט"ז) כתב כמוהו בזה, היה מראה להם אותו ואומר להם: הנה כף החיים (שהוא בבלי ומעריך מאד את הבן איש חי) כתב ככה, תעזבו אותי! רק שבאותו רגע לא היה על ידו כף החיים, והוא הסביר להם את החשבון (וע"ע בספר ויען שמואל חלק י"ח סימן י"ט). אבל היום אי אפשר לדבר בְּשֶׁכָּל עם בני אדם, כי השכל לא עובד גם היום וגם אז, אלא אומרים: יש לנו את הפוסק שלנו, ואם יש עליו קושיא צריך עיון, זה הכל. אבל מזה יצא שהרב בדק כל מלה בבן איש חי, וכתב עליה קושיא או הערה. אמנם לפעמים אפשר ליישב את זה (עיני בעלון מס' 79 אותיות ח'–כ"ג), אבל למה המתח הזה?! עד שהרב (בהקדמה לטהרת הבית ח"ב עמ' י"ד) מספר **שבן איש חי בעצמו עודד אותו בחלום**, ואמר לו: אתה עושה יפה מאד. והרב שאל אותו: אני מבזבז בשיעורים הרבה זמן, וענה לו: יש לך שכר גדול למעלה, גם על החיבורים וגם על השיעורים. זה בסדר.

שתי מלים שהרב בן ציון מחק אותם ממש

ח. הרב היה ידיד טוב מאד עם הרב בן ציון אבא שאול ע"ה. ויש ספר שהרב נתן לו הקדשה, וכתב לו כל מיני תוארים, אבל שתי מלים שם הרב בן ציון מחק אותם ממש. בדקתי מה כתב שם וראיתי כתוב "עיונו מבעית". העיון של הרב בן ציון מבעית ומפחיד.

הרמב"ם בהקדמתו לפירוש המשנה, התבטא ככה על רבי יוסף בן מיגאש (שהיה תלמיד מובהק של הר"ף): "עיונו מבעית בתלמוד, וכמעט אפשר לומר עליו לא היה לפניו מלך". והרב השתמש בזה כלפי חבריו. אמנם בהלכה היו ויכוחים ביניהם, ולפעמים מלים קשות קצת, אבל לא קרה כלום, כי תורה זו תורה, שבשעה שלומדים נלחמים אחד בשני, והגמרא (קידושין י"ב ע"ב) אומרת שאפילו האב עם בנו והרב עם תלמידו נעשים אויבים זה לזה, ונראה כאילו יש מלחמה ביניהם, אבל בסוף אוהבים אחד את השני, "את והב בסופה" (במדבר כ"א י"ד). לכן אדם לא יקח את זה, ויאמר: איך הרב מדבר בתקיפות נגד אחרים!?

הרב מתוק מדבש מיוחד במינו

ט. אבל זה היה רק בדבר הלכה, כי חוץ מזה הרב היה כ"כ רך, מתוק מדבש, מיוחד במינו. פעם אחת הרב היה סנדק בברית, והאשה היולדת רצתה ברכה. באה לחדר שלו כשהיא רועדת כולה, והרב ראה שהיא מתוחה מדי, מה נעשה לה? אמר לה: התינוק שלך היה מאה אחוז, חוץ מדבר אחד, אני בירכתי על הכוס והוא לא ענה אמן...¹³ והרב צוחק. ככה הרב שחרר אותה מהפחדים, והיא התחילה לדבר. הרב היה מיוחד בדבר הזה. אבל אני לא יודע איפה למד את זה, כי אחרים לפניו ואחריו היו קשוחים: אתה לא מתבייש?! אתה מדבר איתי ככה?! תעוף מכאן! (לפעמים מוכרחים להגיד את

שמונה עשר דרהם בארבעים ושלש ביצים, יוצא לך תשע"ד דרהם, ועוד קצת של החומש זה תשע"ז דרהם. וא"כ שיעור חלה זה יותר משני קילו. אבל למעשה לא מחשבים ככה, כי זה לא הולך לפי המשקל אלא לפי הנפח, והנפח של הקמח פחות בהרבה מהמשקל של המים, כי הקמח קל יותר מהמים. ולכן צריכים להוידד שלישי. הרמב"ם בפירוש המשנה (עדות פ"א מ"ב) כתב במפורש ככה. אמנם בחיבור שלו (פ"ו מהלכות ביכורים הל' ט"ז) לא כתב את החשבון הזה אלא רק תק"כ דרהם, ומן (סימן תנ"ו ס"א) העתיק את זה, והם אמרו אולי הדרהם של הרמב"ם שונה משלנו וכו'. אבל הרב הוכיח באותות ומופתים את דבריו בזה (עיני שו"ת יחזה דעת ח"ד סימן נ"ה). והרב לא הראשון שכתב את זה, כי גם הרב חיים נאה ע"ה בספרו שיעורי תורה (סימן ג') העיר בזה. אבל הבן איש חי לא היחיד שטעה בזה, כי הוא הלך בעקבות רבי חיים פלאגי ע"ה (חיים לראש דף ק"י ע"א). אמנם יש חכם אחד שמסובב בזה (עיני בחוברת אור תורה כסלו תשע"ה סימן ל"ג אות ו'), אבל אני לא אוהב סיבובים אלא אני אוהב פשוט, ולפי הפשט גם הוא טעה בזה.

11. פעם רבי שמואל סלנט ע"ה שתק על היתר המכירה, ואמרו לו: איך אתה עושה ככה? אמר להם: יש רבנים שפסקו להיתר בזה, מה אתם רוצים מהחיים שלי?! לכן גם הרב היה יכול לומר להם ככה: מה אתם רוצים מהחיים שלי!?

12. הרונאצ'ובר ע"ה בגיל תשע היה חריף מאד, וכל המלמדים שלו אמרו לאבא שלו: אנחנו לא יכולים ללמד את הבן שלך, כי יש לו מח מיוחד, מה נעשה לו? (אחרי שנים רבות ביאליק להבדיל ראה אותו, ואמר: "מהמוח של החכם הזה אפשר לעשות עשרה איינשטיינים". אתם יודעים מי זה איינשטיין? זה שגילה את הפצצה האטומית והיה לו מח מיוחד. אבל הרונאצ'ובר יש לו עשרה מוחות כאלה). פעם היה לומד עם אביו, וכעס עליו "זה לא הפשט". אח"כ שם לב ואמר לו: סליחה, שכחתי שאתה אבא... אבל אבא שלו אומר לו: אתה צודק, הפשט כמו שאמרת.

13. הרב היה גם סדוק וגם מברך על הכוס, כי הרב תורת חיים (סנהדרין פ"ט ע"ב) כתב שכל מה שתחמים נתנו לסנדק זה זדוק כאשר הוא גם מברך, לכן הרב עושה את שניהם. ממי יאמר לו תן לי לברך? זו חוצפה. (וע"ע בעלון מס' 22 הערה 22).

כזה בעולם. גם הסגנון ברור ובוהי, וכשאתה מגיע בסוף ל"כלל העולה", לא צריך לחשוב מה המסקנא, כי הכל ברור כשמש ואין ספק בזה. לכן הרב היה כועס על מי שחולק עליו בהלכה, ואני מבין את זה, כי הוא כ"כ טרח ומסר עצמו על כל הלכה, ולא היה מוציא הלכה תחת ידו עד כלות כוחותיו¹⁴. ופתאום יבוא ילד קטן שלא מבין כלום וידחה הכל? לכן כואב לו הדבר הזה. אמנם מי שמדבר עליו שטויות, שידבר ויכתוב כמה שירצה, "תזרם ורוח תשאם וסערה תפיץ אותם, ואתה תגיל בה' בקדוש ישראל תתהלל" (ישעיה מ"א ט"ז), לא אכפת לו מזה. אבל דברי תורה צריך לעמוד עליהם.

כח התפלה של הרב היה חזק מאד

ו. הרב היה לו כח בתפלה חזק מאד. אנשים פשוטים באים אליו בוכים ומבקשים ברכה, והרב מברך אותם. והיה מברך גם גוים. מובארק (נשיא מצרים) לא היה כ"כ אוהב ישראל, אבל פעם אחת הרב היה במצרים, וביקש ממנו: תעשה לי טובה, אתה רוצה לעשות כביש כאן, אבל במקום הזה יש קברי צדיקים של הרב חיים כפופי זצ"ל ועוד רבנים גדולים מאד, תעשה כביש עוקף. אמר לו: אני צריך כסף בשביל זה, אמר לו הרב: אני אביא לך כסף לזה, אבל תבטיח לי שתדאג לדבר הזה. הוא הבטיח לו ועמד בזה. אחרי שנים העולם התהפך שם במצרים, ודנו את מובארק למוות¹⁵. הרב עמד ושמע הכל, ואמר: רבותי, תתפללו עליו שינצל מזה, כי הוא שמע בקולי שלא לחרוש קברי צדיקים. וככה היה, בסוף הוא נמלט ממוות, הוציאו אותו חף מפשע והלך הביתה¹⁶. אבל הרב היה מעלים הכל כדי לבטל את הרעש, שלא יאמרו עליו שהוא "בבא", לא בבא קמא ולא בבא בתרא, תעוף מכאן¹⁷. התורה מעל הכל.

איך אתה חולק על הבן איש חי?

ז. הרב קבע כמה דברים שהיו נעלמים, וחכמים בעיניהם רבו איתו על זה. למשל מה שפסק נגד הבן איש חי לגבי שיעור חלה, שהבן איש חי (ש"א פרשת צו אות י"ט) כותב ששיעור חלה זה כשני קילו וחצי (או ורבע), והרב כותב שזה קילו ושש מאות בלבד¹⁸. שאלו אותו: איך אתה חולק על בן איש

חי? פעם שמענו חזקיהו ז"ל סיפר לי שאמר לרב: יש ספר שאין דעתו כמוך בנושא מסוים, אמר לו: תבא לי את הספר הזה. אם היה מיישהו אחר, היה אומר: אל תביא לי את הספר הזה, כבר הבאתי מאה פוסקים ומה יוסיף לי מאה ואחד ימין או שמאל? אני לא צריך את זה. אבל הרב היה מכבד כל אדם, ולכן אמר לו להביא את הספר הזה, ואם יש דבריו טעם – נשמע אותו.

7. היו לו שבעים וארבעה מליארד דולר. איך אני זוכר את זה? כתוב "הומן עמד לבקש על נפשו מאסתר המלכה" (מסנהדרין ז', ע"ג) זה ראשי תיבות ע"ד (74) מליארדים. אבל לא שיה לו כל זה, כי מראים אותו בתמונה בצניק כאשר עומד גידון למות (ונדמה לי שחיסלו את בניו).

8. יותר מזה, היה בחור אחד גלעד שליט שהמחבלים הרשעים חטפו אותו, וכולם דאגו מאד על זה. אביו נועם הפך את העולם והלך לכולם, ואמרו לו: נשתדל בזה. בסוף הגיע לרב עובדיה, והרב כ"כ התרגש שחיבק אותו והתחיל לבכות איתו כאילו זה הבן שלו, ובירך אותו. אביו אמר: לא ראינו אחד שהתרגש כמו הרב. אחרי שהיה חמש שנים מתחת האדמה ולא ראה אור, "כעוללים לא ראו אור" (איוב ג' ט"ו), באו חיילים ואמרו לרב שיש להם דרך להציל אותו, הרב חקר ושאל אותם על הדרך הזאת. הם הסבירו לו ואמר להם: הדרך הזאת מסוכנת, לא תעשו את זה. שאלו אותו: מה יהיה איתו? מי יציל אותו? אמר להם: אני אברך אותו וקב"ל יציל אותו. והנה היה מה שלא היה אף פעם, וכי יש סיכוי שאדם שנתפש ברשת המחבלים חמש שנים ייצא לאורה?! הרי ירגו אותו כמו כלום, אבל הוא יצא לאור, "אשים מחשך לפניהם לאור ומעקשים למישר" (ישעיה מ"ב ט"ז).

9. פעם הנכדה שלו בת שנה וחצי חלתה והיתה בטפיל נמרץ, והנה אביה רבי דוד יוסף שליט"א הגיע לבית החולים, והרופאים אמרו לו שהיא חולה מאד. אמר להם: אני יודע את זה, אמרו לו: היא חולה מאד מאד, וזה ימים ארוניים שלה. חשב: מה אני אעשה? אנתקשר לאבא. התקשר ואמר לו: אבא, תבוא לברך אותה. הרב הגיע בתלבושת הרגילה שלו, ואמרו לו: כאן צריך ללבוש בגדי לבן כמו כהן גדול... תרחץ את הידים ותלבוש בגד אחר ותברך אותה, וכי מה תעזור הברכה שלך?! הרב נכנס לשם ואמר (ונדמה לי) "שירי למעלות אשא עיני אל ההרים" בדמעות (הרב מומחה בזה, והיה יכול לפתוח ברז של דמעות ולבכות שעותיים). אח"כ איחל רפואה שלימה והלך לבית. למחרת בבוקר באה האחות לבדוק את התינוקת הזאת, והנה רואה שהיא חולה מאד. האחות התניקה את החנימין של ההנשמה ונושמת לבד. האחות התחילה לבכות. באה האחות הראשית, ואמרה לה: את משוגעת?! כאן נכנסים ולא יוצאים מהמקום הזה, ובפרט אחרי המחלה הזאת הולכים למוות, מה את בוכה?! אמרה לה: אני בוכה בגלל שהיא בחיים והיא נושמת. האחות הראשית ראתה את זה, והתחילה גם היא לבכות. אח"כ בא הרופא הראשי וראה אותם בוכים, אמר להם: מה קרה לכם? "ויעל מלאך ה' מן הגלגל אל הבוכים" (שופטים ב' א'), אתם ראינו אלף מקרים כאלה. אמרו לו: אתמול היא היתה עם חמצן לא יכולה לזוז, והנה עכשיו היא נושמת כרגיל. הרופאים נרגלים. הרופאים נרגלים. באמת? אמר לה: ראה את זה וגם הוא התחיל לבכות. המקום נעשה מקום של בוכים, "והמה בוכים פתח אהל מועד" (במדבר כ"ה ו'). הבן התקשר עוד פעם לאבא, ואמר לו: תבוא עוד פעם לברך אותה. הרב הגיע לשם, ואמרו לו: ברוך הבא הרב, לא צריך לא נטילת ידים ולא נטילת רגלים, תיכנס עם הבגדים שלך ותברך אותה. הרב בירך אותה, ואחרי כמה ימים חזרה הביתה. והיום היא אמה לילדים בן פורת יוסף. קראת את זה בספר, ופעם שאלתי את הרב: הסיפור הזה נכון? אמר לי: היתה שעת רצון. פשוט מאד...

10. למה? הבן איש חי עשה חשבון פשוט: הרי שיעור חלה זה מ"ג ביצים וחומש, וכל ביצה זה ח"ו דרהם (כזית זה תשעה דרהם וכביצה זה ח"ו דרהם), אז תכפיל

לע"נ מו"ר ועט"ר מופה"ד ופלאו רשכבה"ג

זה, וגם אני אומר "תעוף מכאן" מה נעשה?!... לפעמים אנשים מטרידים ומשגעים אותי. אבל הרב מעולם לא יקרה לו ככה¹⁴. צריך ללמוד את המדות האלה. **ללמוד מכל זה כמה אפשר לנצל זמן**, אתה יכול לשמוע דרשה של אדם שיגיד מה שירצה, אבל מוחך בגמרא או בפוסקים או בהלכות. ואם אתה חושש אולי שתשכח אז תקח נייר ותקשקש עליו, ובבית תעשה שאלה ותשובה מהנייר הזה.

פרשת בראשית מכילה שנים יותר מכל הפרשיות

י. היום קראנו פרשת "בראשית", בסימן טוב ומזל טוב והצלחה. **הפרשה הזאת מכילה אלף חמש מאות חמשים ושש שנים**, איך אני יודע את זה? כתוב שם "ויהי נח בן חמש מאות שנה" (בראשית ה' ל"ב), ומבריאת העולם עד גיל חמש מאות נלח זה אלף תקנ"ו שנים, כי כתוב בסדר עולם (ריש פרק א') "מאדם עד המבול אלף תרנ"ו", והרי כשירד המבול נח היה בן שש מאות שנה (בראשית ר' ז'), אז תוריד מאה שנה תמצא אלף תקנ"ו, אלף חמש מאות חמשים ושש שנים (מי ששוכח יזכור אלף תקנ"ו). **הפרשה הזאת מכילה יותר שנים מכל הפרשיות של התורה**, כי הפרשה האחרונה בתורה מגיעה עד פטירת משה רבנו שהיתה בשנת אלפיים ארבע מאות שמונים ושמונה (שנת בפת"ח), ואילו פרשת בראשית בלבד זה אלף חמש מאות חמשים ושש, למה? **כי כל היסודות של האמונה נמצאים בפרשה הזאת.**

הפרשה מלמדת שהעולם לא בא מאליו

יא. פרשת בראשית מלמדת אותנו שהעולם נברא, לא בא במקרה ולא ע"י המפץ, ומי שיאמר את זה צריך לנפץ את המח שלו... למה? כי הם רוצים לומר שהתפוצצו מליונים ומלייארידים אטומים קטנים ויצא עולם נפלא כזה, ובהם הם רוצים לברוח מהבריאה. **היתכן שכל זה יצא מהתפוצצות?! איזו זכות יש לאטומים האלה שבראו עולם שלם?! זה לא טפשות?! זה לא שגעות?! אם אתה שובר משהו תאמין שייצא לך מזה פסנתר?! וכי יש דבר כזה בעולם?! חובות הלבבות (שער היחוד פרק ו') כותב הוכחה יפה לזה: אם ראית שיר כתוב בטוב טעם במשקל בניקוד ובראשי תיבות על סדר אל"ף ב"ת, ואומרים לך שאף אחד לא כתב אותו, רק שהיה שם קסת דיו ובא בעל חיים וקפץ שם וספך הכל, ומזה נעשה אל"ף ב"ת גימ"ל דל"ת וכו', אתה מאמין בזה?! הרי אתה יודע שזה לא יכול להיות ככה, ובודאי שאדם עשה את זה. ניוטון היה אומר משהו דומה לזה¹⁵, בבית שלו היה מכשיר עם גלגלים שמתאר את כל הכוכבים בצורה מיוחדת, ורואים מול העינים את השמש במרכז (כמו השטה החדשה) וסביבה נעים כל כוכבי הלכת. בא חבר שלו ואמר לו: מי עשה לך את זה? אמר לו: היו לי כאן כמה גרוטאות, והם עשו רעש והתחברו ביניהם לבד, ויצא הכדור הזה. אמר לו: אתה מגנון? אתה רוצה לשגע אותי? אם אתה משוגע אני לא משוגע ולא מאמין לך. אמר לו ניוטון: אתה מאמין שהכוכבים למעלה באו לבד, אז אם הכוכבים שהם המקור לזה באו לבד, אז הצעצועים האלה שהם רק חיקוי שלהם לא יכול להיות שבאו לבד?! איך תאמר דבר כזה?!**

כולם יודעים שיש חכמה גדולה בבריאה

יב. היום כולם יודעים שיש חכמה גדולה בבריאה. לכל אדם ואדם יש תאים בלי מספר, והכל מסודר להפליא¹⁶. אבל יש הוכחות הרבה יותר פשוטות לזה. **הרמב"ם** (מורה נבוכים ח"ג פרק י"ב) כותב הוכחה נפלאה, שאם תקח את הדברים הכי צריכים לאדם שהם אויר מים ולחם: הראשון אויר, בלעדיו אי אפשר לחיות, כי אם תסתום את האף רגע אחד לא תוכל לחיות יותר, והנה עוד לא קם המלך שיכריז "מי שנושם אויר צריך לשלם מע"מ שמונה עשר אחוז" (לא שבעה עשר כי זה חשוב מאד...), אלא בכל מקום שיש אויר תוכל לנשום עמוק בחנם. אחרי זה מים, שאמנם הם לא מוכרחים כמו אויר, אבל אדם שיישב כמה ימים בלי מים ימות בצמא, ולכן צריכים לשלם עליהם כמה גרושים לעירייה, שיחיסית זה זול ("קוב" שזה אלף ליטר מים עולה רק כמה שקלים). אחריהם זה לחם, שזה יותר יקר מהמים. אבל כל אלה נמצאים

14. פעם הוא היה באירוע ואשה אחת הפריעה לו הרבה, אז הבן שלו **רבי אברהם** יבדל לחיים לקח חבל עם עוד כמה אנשים, ומשכו אותה משם בלי לנגוע בה... אבל הרב עצמו לא אמר לה כלום. הוא מיוחד. 15. ניוטון היה מאמין שיש בורא לעולם, ומאמין בתורה נביאים וכתובים, אבל היו לו גם דעות של הנצרות. הכמרים אסרו לפרסם את ספריו בגלל שכתב כמה ספרים של אמונה (עד שהיום מצאו אותם ומפרסמים אותם). פעם הביאו צילום מכתב היד שלו באותיות עבריות, ויש לו כתב יד יפה מאד. אמנם באנגליה לא ידעו לקרוא עברית, כי לא היה שם יהודי אחד לרפואה, אבל הוא למד לבד כי היה לו מח מיוחד. אומרים שהוא היה הכי גדול במדענים עד איינשטיין, כי איינשטיין באו ובלע אותם (אבל הוא יהודי, מה השאלה?!)..

16. השבוע ביום רביעי קראתי מאמר בעיתון "תת", ושם כתוב על מספר התאים באיברי האדם, טריליון כפול טריליון של תאים וכל מיני תיאורים וכדו', ואני לא יכול לזכור כל המספרים שם (אם זה מספר קטן אני עושה לו גימטריא או רמז, אבל טריליון זה מליון כפול מליון, ואני לא יכול לזכור את זה).

בהישג יד, כי כל אדם חייב אויר ומים ולחם. ואילו שאר הדברים שהם "לוקוסוס" ולא חייבים אותם הם ביוקר, כמו בשר ומעדנים וכלים של זהב וכסף וכדו'. אבל אדם משתגע ורץ אחריהם, כדי שיוכל להתפאר "יש לי כלים מיוחדים מימי נפוליאון, משהו יקר מאד", אבל הוא לא שווה כלום גם הוא וגם הסנטימנטים שלו, רק שהוא מבזבז ונכנס בסכנות בשביל זה.

העולם מתואם לפי צרכי האדם

יג. ויותר מזה, הקב"ה מתאם את העולם לפי האדם. **כאשר אדם מתחיל להצטנן בחורף, הוא לוקח ויטמין סי 500 או ויטמין סי אלף**, ואם זה לא מספיק עושה זריקה נגד שפעת וכו', **אבל הקב"ה נתן לנו תפוזים וקלמנטינות ואשכוליות, שכל אלה יש בהם ויטמין סי בלי לשלם עליהם**, לא זריקות ולא ויטמינים ובלי שתקנה תרופה מיוחדת, רק תאכל ותרגיש טוב ב"ה. צריך לדעת להודות על זה. אבל לא רק הצטננות יש בחורף אלא גם קר לאדם, ולכן יש פירות שבאים רק בחורף כמו התמרים. שהם מחממים את האדם, כמו שהגמרא (כתובות י' ע"ב) אומרת "תמרי משחנן", ורש"י מפרש שהתמרים מחממים¹⁷. **יש גם שמחה בתמרים**, ככה כותב רש"י שם (בסוף העמוד בד"ה מבטלות) שהתמרים משמחים את האדם. **לכן אם אתה נמצא בעצבות תאכל תמרים, כי יש בהם רוגע ושלוה ובריאות והם משיביעים ומשמחים ולא מפריעים יותר מדי¹⁸, והכל כתוב בגמרא שם. צריכים ללמוד את הבריאה הנפלאה הזאת. למה לבעלי חיים אין דבר כזה? כי הם אוכלים אותו דבר כל הזמן, מה שאוכלים היום שעורים או תבן אוכלים מחר ומחרתיים, ולא יודעים לברך שהחיינו, **אבל האדם רוצה גיוון, ולכן יש לו הפרי הזה ומברך "שהחיינו וקיימנו והגיינו לזמן הזה"**, ואח"כ הפרי הזה נעלם ויש לו פרי אחר לברך עליו שהחיינו. הכל מתואם בצורה מיוחדת.**

תסתכל על גלי הים ועל יופי הבריאה ותרגע מהכל

יד. לפעמים אדם סובל מעצבות, מה יעשה? תלך לים ותסתכל על הגלים, מה הגלים רוצים? הם מקנאים ביבשה, כי בתחילה המים היו מכסים את כל הארץ, ו"חושך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת על פני המים" (בראשית א' ב'), ופתאום הקב"ה אומר "יקו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה" (שם פסוק ט'), חוצפה של היבשה הזאת... לכן הם באים לבלוע אותה, ואף פעם הם לא מרפים ולא מתעייפים מזה. אבל גרגירי חול קטנים עוצרים אותם, ואומרים להם לחזור בחזרה, "אשר שמתו חול גבול לים" (ירמיה ה' כ"ב). **רבי יהודה הלוי** קורא עליהם "ויעש לו זר זהב" (שמות ל"ב ב'). אתה רואה את זה ונרגע מהכל, אל תפחד, המים לא יבלעו אותך, תהיה שמח בחיים. **אדם יסתכל בבריאה וישמח מזה, כי לכל אדם יש חבילות כאלה של צרות, ובאידיש קוראים לזה "פיקלאך", אבל אם תתגבר עליהם תהיה לך שמחה פנימית, כי השמחה לא באה ע"י ריקודים, ויש מרקדים על גחלים, אלא כאשר באמת שמחים בפנים, לכן תסתכל על יופי הבריאה**. המדרש (קהלת רבה פרשה ז' פיסקא כ"ח) אומר שכאשר ברא הקב"ה את האדם, אמר לו: חביבי, בראתי עולם כ"כ יפה בשבילך, תעשה טובה אל תקלקל אותו. למה? **כי רוב המחלות באות מקלקול של האדם**, למשל אדם מעשן סיגריות ואח"כ חולה מזה, ושואל: "למה אני חולה?", אבל למה עישנת? "עד מתי עשנת בתפלת עמך" (תהילים פ' ה'). לכן כל דבר שתראה בבריאה תשמח מזה, **ראית תרנגולים קופצים תשמח, ראית עופות טסים תשמח, ראית שמש זורחת תשמח**, וככה תרגישו ותדעו שהכל נברא למען האדם.

האם יש מקומות מלבד כדור הארץ שיש שם בני אדם?

טו. פעם היו אומרים שבכל הכוכבים יש בני אדם כמו שיש בכדור הארץ כאן, וזה

17. בגרובא כמעט לא היה להם פירות אלא רק תמרים שכובשים אותם בחביות, וכל פעם בחורף מוציאים קצת ואוכלים מהם.

18. **רבי יוסף בא-גד שליט"א** היה מנהל בישיבה תיכונית "נחלים" במשך כמעט שבעים שנה, ואמר: **ארוחת צהריים שלי זה כוס חלב עם שמונה תמרים**, וזה נותן לי רוגע ושלוה לעבוד כל העבודות האלה. היום יש כמה ישיבות תיכוניות עם מדע ועם תורה ועם פילוסופיה, אבל הוא היה בישיבה שלו עם חיבה מיוחדת לתורה, ומראה דברים שמחדשים הגוים או היהודים והם נמצאים כבר בגמרא. איך מצאת את זה?! והוא מוציא ספר אחרי ספר בכמה מהדורות.

19. **רבי יהודה הלוי** כתב לפחות ששה שירים "מי כמוך" (אנחנו מכירים על פורים, שכל פעם מסיים במלה "לוי", כמו יוצרי מבטן לעבד לו, ה' ישחק לו וכדו'), ויש לו שיר "מי כמוך" כ"כ מתוק, שכל בית מסיים במלה "זהב", וכשהגיע לתיאור שה' ברא את הים והחול סביבו כתב "ויעש לו זר זהב". זה מבט והסתכלות של משורר, שרואה את החול כזר זהב לים.

20. **הרב עובדיה ע"ה** אומר: אנשים שבאים לבית הכנסת ומעשנים סיגריה, צריך לומר להם "עד מתי עשנת בתפלת עמך"... למה? כי בערבית בית הכנסת נקרא "צלא" וגם תפלה נקראת "צלא", אז איך אתה מעשן בבית הכנסת של עמך?! **אבל זה לא רק בבית הכנסת, אלא כל היום כולו לא לעשן בכלל**. אני זכיתי **שאבא ע"ה** לימד אותנו לא לעשן, ופעם אחת ניסיתי והעשן נכנס לי בפה, אז אמרתי לו: "לך מעל" (שמות י" כ"ח)...

בזכותך! עוד אנשים יזכו ללמוד ב'בית נאמן' <<

"מלעיל נסוג אחור" בתורה ובתפלה

יח. כתוב "ולחשך קרא לילה" (בראשית א' ה'). זו הפעם הראשונה בתנ"ך שיש "נסוג אחור", מה הפירושו? המלה "קרא" צריכה להיות מלרע, כי גם נח"ל"ה ונח"ל"ה הם מלרע, כמו מצא ברא בנה פנה וכדו', וא"כ למה כאן "קרא" מלעיל? בגלל שהמלה אחריה "לילה" מלעיל, וקשה לקרוא "קרא" מלרע ו"לילה" מלעיל כי זה כבד מדי, לכן קוראים את המלה הזאת מלעיל. וזה נקרא "מלעיל נסוג אחור". הדבר הזה מופיע הרבה פעמים, וזה לא דבר מוזר. למשל בפסוק "מצא אשה מצא טוב" (משלי י"ח כ"ב), המלה "מצא" הראשונה מלרע כי המלה "אשה" מלרע, אבל המלה "מצא" השנייה מלעיל כי המלה "טוב" עם הברה אחת בלבד²⁴. הכלל הזה "נסוג אחור" לא רק ללמד על עצמו יצא, אלא אותו דבר גם בתפלה. למשל בברכת אשר יצר אומרים "וברא בו נקבים נקבים", המלה "וברא" מלעיל, כמו בפסוק "וקרא בו כל ימי חייו" (דברים י"ז ט"ו), המלה "וקרא" מלעיל. ועוד מקומות כאלה²⁵.

מתי לא קיים הכלל הזה?

יט. אבל לפעמים לא קיים הכלל הזה. למשל בפסוק "ולאדם לא מצא עזר כנגדו" (בראשית ב' כ'), המלה "מצא" מלרע, למה לא מלעיל כדי נסוג אחור? כי המלה שאחריה "עזר" מתחילה באות ע"ן שהיא גרונית, וקשה לבטא את האותיות הגרוניות כמו ע"ן וחי"ת (גם לאשכנזים, וגם אנחנו הספרדים בולעים אותם), ולכן כל פעם שיש אות גרונית בעלי הטעמים שמים לב שלא תיבלע בקריאה. ואם המלה "מצא" היתה מלעיל היה נשמע "לא מצא אזר". וגם בתפלה "יוצר אור ובורא חושך", היה

24. חכם אחד הקשה: למה לא כתוב מלה אחרת שלא יהיה נסוג אחור? (חוברת אור תורה שבט תשס"ג סימן ב'), אבל מה רע בנסוג אחור? אין בזה כלום. למשל "ודגן שמים נתן למו" (תהלים ע"ח כ"ד). המלה "נתן" מלעיל, למה לא כתב "נתן להם" כדי שיהיה מלרע? כי זה נסוג אחור, וזה טוב מאד. וגם בפסוקים הקטורת "שלוש מאות ושישים ושמונה מניח היו בה", המלה "היו" מלעיל, ויש לנו דוגמה כזאת בפסוק "היו בך למען שפוך דם" (יחזקאל כ"ב ו'). המלה "היו" מלעיל. וגם בברכות התורה "אשר בחר בנו מכל העמים", המלה "בחר" מלעיל, כי במלה "בנו" המנגינה בתנועה הראשונה והיא מלעיל, ואם נאמר "בחר" מלרע זה לא הולך טוב. ודוגמה לזה בפסוק שדוד המלך אומר למיכל "אשר בחר בי מאבין" (שמואל ב' ו' כ"א), ואפשר ללמוד זה מזה. (וע"ע בחוברת אור תורה סימן תש"ן סימן ק"ח אות ד').

לא רעיון של כופרים אלא זה כתוב בספרים שלנו (העולם לא יודע כלום וכל דבר אומרים "זה כפירה"). בספר הכוזרי שני של רבי דוד גיטו שחי בזמן החכם צבי²¹, מתווכחים כביכול הכוזרי והחבר, ושם (ויכוח רביעי אות קל"ו) הכוזרי שואל אותו: מה אתה אומר על הסברא שיש בני אדם בשאר הכוכבים, האם זה נכון או לא? ענה לו: אני חושב שזה נכון, כי יש לנו כדור הארץ עם בני אדם ובעלי חיים ואויר ומים, וא"כ גזירה שוה לכל הכדורים, מה כאן יש בעלי חיים אף שם יש בעלי חיים²². אבל כל החלום הזה התבדה לפני חמשים שנה בדיוק, בשנת תשכ"ט בני אדם עלו והגיעו לירח בנסיגה נסים, ובזמנו הרב ניסן פיינסון ע"ה אמר לי: עוד ילמדו שאין מקום טוב לחיות בו רק בכדור הארץ. כשבאו לעלות לשם, בא פרופסור אחד לפני הרב מרדכי שרעבי ע"ה, ואמר לו: הרב יגיד לי האם ימצאו שם בעלי חיים או לא? אמר לו: אני לא אענה לך בשפה שלי, אלא בלשון של הזוהר (תיקוני זוהר בהקדמה דף י"ז ע"א) שכתוב בפתח אליהו. וכתב לו "ובראת שמיא וארעא, ואפקת מנהון שימשא וסיהרא וכוכביא ומזלי, ובראעא אילני ודשאין וגיתא דעדן ועשבין וחיון ועופין ובעירין ובני נשא". הוא לא הבין את התשובה הזאת. אחרי שלושה ימים התברר שאין שם כלום, רק הביאו דגל וכתבו עליו בעשרים שפות "הבאנו שלום עליכם", והדגל יבש בלי אויר נמצא שם (ואולי עד היום הזה עומד שם...). אף אחד לא עונה ולא מגיב להם. הלך הפרופסור הזה ואמר לאנשים: תתרגמו לי מה הרב כתב, אני לא מבין אידיש... אמרו לו: "ובראת שמים וארץ, והוצאת מהם שמש וירח וכוכבים ומזלות, ובראך יש אילנות ודשאים וגן עדן ועשבים וחיות ועופות ובהמות ובני אדם". זאת אומרת שרק בארץ יש את הדברים האלה. חזר לרב ושאל אותו: איך הרב ידע את זה? אמר לו: זה כתוב בפתח אליהו. כמה שמחפשים היום זנב של חיידק במאדים לפני מליארדי שנים, עוד לא מצאו אפילו זנב אחד, כי ה' ברא את העולם בצורה כזאת.

מי שאומר ככה הוא בעצמו קוף...

טז. אמנם אם נדבר על מעשה בראשית אין לדבר סוף, אבל שיהיה לנו מושג ולא נתפעל מדברי הבל של המשוגעים הכופרים, כי אין דבר כזה שהעולם בא מאליה. וגם מה שהכופרים אומרים שהאדם בא מהקוף, מי שאומר ככה הוא בעצמו קוף... הרי בין הקוף ובין האדם יש מלינוי הבדלים, וכי הקוף מבין משהו?! אם תקח את הקוף ותסבירו לו זו אל"ף וזו ב"ת, ואח"כ תשאל אותו איפה האל"ף? הוא לא מבין כלום, רק תן לו בננה זה הכי טוב בשבילו... מה הקשר בין האדם לקוף?! ואם תאמר שהיה קוף ביניים שמבין הכל, איפה נמצא הקוף הזה?! אין קופים כאלה. כל זה שקר וכזב שדרוין המציא כדי לשחרר את בני האדם מכל החובות שלהם, שיעשו מה שירצו כי בטה"כ אנחנו קופים קטנים שהולכים על שתיים. תודה רבה...

כל מה שכתוב בתורה מדויק

יז. הרבה דברים יפים בתורה, ואתה רואה שכל מה שכתוב בתורה מדויק. כתוב "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" (בראשית א' א'). והכופרים אומרים: מה פתאום? הרי השמים זה כולל גם את כדור הארץ, למה כתוב שמים לבד וארץ לבד? התשובה לזה, שבשמים יש רק "כח המושך" בלבד, וככה כותב המלבי"ם (תהלים ה' ב'), אבל בארץ יש מלינוי כוחות באדם אחד, כל הרגשות וההבנות והאריה השמיעה וכו', ובשביל לדבר עליהם צריך לשבת ימים על ימים כדי להבין אותם, לכן כתוב גם "ואת הארץ". בהמשך התורה אומרת "יהי מאורות ברקיע השמים" (בראשית א' י"ד), שלוש פעמים מוזכרת המלה "מאורות", אבל בכלום אין וא"ו אחרי הרי"ש (מארת, למאורת, המארת). למה לא כתוב עם וא"ו? לומר לך שאין שני אורות של השמש והירח, אלא לשמש יש אור עצמי והירח לוקח את האור מהשמש²³.

21. החכם צבי (סימן י"ח) מביח את החכם הזה, ובזמנו היה ידוע מה זה טבע, הוא אמר סברא ואמרו שזה כפירה, והוא ענה להם שזו לא כפירה אלא זאת אמת. החכם הזה כתב ספר "כוזרי שני", וקוראים לו "מטה דן", דן ראשי תיבות דוד גיטו.
22. ויתר מזה, חכם אחד אמר: יש לי הוכחה מהגמרא שיש בעלי חיים בכוכבים. התפלאתי: בגמרא? אמר לי: כתוב "אורו מרוז אמר מלאך ה' אורו אורו יושביה", כי לא באו לעזרת ה' לעזרת ה' בגבורים" (שופטים ה' כ). זה בהפסדה של ותשר דבורה, מה זה מרוז? הגמרא (מועד קטן ט"ז ע"א) אומרת לפי דעה אחת שזה כוכב, כי כתוב שם "הכוכבים ממסילותם נלחמו עם סיסרא" (שופטים שם כ'), וברק ודבורה קיללו את הכוכב הזה ואמרו "אורו אורו יושביה", משמע שיש יושבים בכוכב הזה.
23. פעם למדתי עיבור בחו"ל עם בחור אחד, ולמדנו פרי חדש (א"ח סימן תכ"ז) שכתב שם שאין ללבנה אור מעצמה. והתפלא: איך הפרי חדש יודע את הדבר הזה? הרי השבוע למדנו את זה בשיעור בצרפתית בכתה ח', קושיא עצומה... אבל זה כבר רמוז בתורה. וגם בגמרא (שבת קנ"ז ע"א) כתוב שמי שנולד במזל של לבנה "אכיל דלאו דיליה ושתי דלאו דיליה", אוכל מה שאינו שלו כמו הלבנה (עיין בספר מאור ישראל שם ובספר בינה לעתים עמוד קמ"ח).

מעמד סיום הש"ס

תלמוד בבלי

במלאות עשור שנים לפטירתו
של עטרת ראשנו מייסד המוסדות

רבי חיים הכהן זצ"ל

המעמד יתקיים במוצ"ש פרשת נח
ליל ה' בחשוון תשע"ט,
בבית הכנסת "מורשה" קרית אברהמסקי
רוכב ג', אשדוד.

בחשתתפות ראש המוסדות,
הרבנים ומסיימי המסכתות.

תחילת הלימוד בשעה 20:30
מעמד סיום הש"ס בשעה 22:00

כיבוד עשיר במקום © עזרת נשים פתוחה
ברזכים הבאים בשם ה'

לע"נ מייסד מוסדותינו הקדושים "חכמת רחמים"

אבל אח"כ נזכרתי בכמה הוכחות שזה הביטוי האמיתי: **הוכחה ראשונה**, האבן עזרא (ספר צחות דף ג' ע"ב) כתב שהקמץ מורכב מקו ונקודה, הקו זה פתח והנקודה זה חולם, כי הביטוי של קמץ הוא באמצע בין חולם ובין פתח. **הוכחה שניה**, בילדותי למדתי חומש אצל חכם תוניסאי שחי למעלה ממאה שנה **רבי משה סלקמון**, והוא היה קורא "ורביעית ההין לכבש יין" (במדבר כ"ח י"ד), ומבטא את ה"י"ד הראשונה במלה "יין" בעומק. וזה כנראה בגלל הקמץ. **הוכחה שלישית**, כל הספרדים שמזכירים שם השם מבטאים את הדל"ת - שהיא רפוייה וחלשה - כמו האות ׀ (דל"ת חזקה) בערבית, למה עושים ככה? ראיתי את הקושיא הזאת בספר הגיד מרדכי של רבי מרדכי כהן (מחכמי לוב לפני מאה שנה), וכתב שם (עמ' 234): מצאתי שאלה זו בכתב יד של **רבי אברהם כלפון** (שהיה בן דורו של החיד"א), וצריך עיון. אבל באמת הם באו לבטא את הנו"ן שאחריה שהיא בקמץ, וצריך לעשות אותה עמוקה יותר. לאפוקי מהפסוק "הנה נא אדני סורו נא אל בית עבדכם" (בראשית י"ט ב'), שזה חול הנו"ן בפתח, ואילו בשם השם בכל מקום בקמץ. ובגלל הקמץ של הנו"ן עשו גם את הדל"ת עבה מעט. וזו ההוכחה הכי טובה לזה. לכן כאן שהפסוק אמר **"ויהי מבדיל בין מים למים"**, רבי מאיר ועקנין היה מבטא את זה "בין מים למים". (וע"ע בעלון מס' 57 אותיות א'-ב', ומס' 87 אותיות ל"ב-ל"ג, ובספר קובץ מאמרים עמ' פ"ח והלאה, ועמ' ק"ב והלאה).

לא לחכמים דגש וגם לא לנבונים

כב. כתוב **"ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו"** (בראשית ב' כ"ה), ואח"כ כתוב **"והנחש היה ערום מכל חית השדה"** (שם ג' א'). יש "משחק מלים" כאן, ואדם חושב כמו ששניהם ערומים בלא בגדים גם הנחש היה ערום בלי בגדים, ואילו כל חית השדה היו לבושים בגדים... **אלא שיש הבדל ביחיד בין ערום לערום**, ערום בחולם פירושו חסר בגדים, ואילו ערום בשורוק פירושו פיקח רמאי וערמומי. ואיך נבחין ביניהם ברבים? אם זה לשון **חסר בגדים כתוב ערומים בדגש**, ואם זה לשון **פקחים וחכמים כתוב ערומים בלי דגש**. ועשו סימן כ"כ יפה לזה: "דברי חכמים נבחת

אמר לי: זה קמץ.

חזן אחד שאומר "ובורא" מלעיל, אבל זה לא נכון, אלא **"ובורא" מלרע** כמו שכתוב בפסוק (ישעיה מ"ה ז'), מדוע? **כי המלה אחריה "חושך" מתחילה באות ח"י"ת שהיא אות גרונית**, לכן צריך להתחשב בה. **ועוד כלל בזה, "נסוג אחור" זה דוקא אם המלה הראשונה בטעם משרת והשניה בטעם מפסיק**, כמו במלים "קרא לילה", שמלת "קרא" בשופר הולך שזה טעם משרת ומלת "לילה" באתנח שזה טעם מפסיק. אבל אם שתי המלים היו בטעמים מפסיקים, או שתיהן בטעמים משרתים, או הפוך שהראשונה במפסיק והשניה במשרת, לא קיים הכלל הזה. הגר"א כתב את הכלל הזה²⁶. **ובתפלה אם תמצא דוגמא מתאימה בפסוק אפשר ללמוד זה מזה.**

ויהי מבדיל בין מים בפתח למים בקמץ

כ. **"ויהי מבדיל בין מים למים"** (בראשית א' 1). **הרב מאיר ועקנין ע"ה** היה קורא בין מים למים, ומבטא את המ"ם במלה "למים" כאילו הפה שלו מלא במים. שאלו אותו: למה הרב עושה ככה? אמר להם: הפסוק אומר "ויהי מבדיל", שתעשה הבדלה בין מים בפתח למים בקמץ. פעם חכם אחד אשכנזי אמר: מנין לנו שהמבטא האשכנזי יותר נכון מהספרדי? שנאמר "ויהי מבדיל בין מים למים", והרי לספרדים אין הבדל בין מים למים, כי אצלם הפתח והקמץ אותו מבטא, ואילו לאשכנזים יש הבדל בזה. אבל זה לא נכון, כי פעם גם האשכנזים קראו את הקמץ כמו הספרדים, אלא שהיה שינוי קטן שנשכח גם מאיתנו וגם מהם, מה השינוי? בפתח אתה פותח את הפה ואומר "אָה" בקלות, ואילו בקמץ אתה קומץ את הפה ואומר "אָה" יותר עמוק, כאילו יש לך משהו בפה.

כמה הוכחות לזה

כא. לפני כמה שנים שמעתי את ההבדל הזה לראשונה, ולפני כן לא ידעתי את זה²⁷.

26. הוא כתב ספר כללים בדקדוק, והביא שם שמונה כללים בנסוג אחור זה. אבל עם כל מה שהסביר עדיין יש יוצאים מן הכלל, ובספר שלי אסף המזכיר (עמ' ש"ג והלאה) אספתי המון כללים בנסוג אחור, ויש דברים שאני לא יודע את הסיבה להם, וכתבתי שהם יוצאים מן הכלל.

27. זה היה לביל הושענא רבה, שכל אחד קרא בקול פרק תהלים, והיה זקן אפגניסטיני (אבא או דוד של שמעון חזקיהו) שהגיע לפסוק "מה שתנוחחי נפשי ומה תהמי עלי" (תהלים מ"ב), וקרא את המלה "עלי" בצורה עמוקה, אמרתי לו: מה יש לך? אם שתית הרבה תה אז תבלע ותמשך...

ההילולא המרכזית
לכבוד רחל אמנו

אולמי שערי העיר רח' יפו 216 ירושלים
יום חמישי ט' חשוון (18.10)
פתיחת דלתות 19:30 | חניה חינם

במתנת:
סעודה עשירה ליד המלך
ישי דוד ולחבריו יענים את אידו והסוד והפייטן
בדשתתות רבני העיר, אישי ציבור ומקובלי הישיבה הקדושה אורחי הערב.

המקובל האלוקי הגאון הצדיק **רבי יעקב עדס שליט"א**
הבגש"ק המקובל **רבי יצחק בצרי שליט"א**
בסיפור אישי מפעים מאמא רחל

לרכישת כרטיסים ופרטים נוספים:
קו ההילולא: 077-2222-550
פתיחת שערים: 19:30. סגירת שערים: 20:15

ויעה כתבו לכם את השירה הזאת

במלאת עשור שנים להסתלקותו לגנזי מרומים של איש האשכולות מוקים עולח של תורה מורנו ורבנו ראש הישיבת הגאון הצדיק **רבי חיים הכהן זצ"ל** מייסד מוסדות "הכמת רחמים" ברכיה

הננו להזמין את הציבור חיקר למעמד **הכנסת ספר תורה** שנפתח ע"י המוסדות לצפודו של המקובל האלוקי המלוצב"ן עש"ד **חי טייב לא מת** זצ"ל

שתיערך אי"ה ביום האזכרה **יום ראשון ה' כמר חשוון ה'תשע"ט** (14.10.18) כמושב ברכיה

סדר היום:
16:00 כתיבת האותיות בכית ר' בנימין הכהן חי"ו כמושב ברכיה, תפילת מנחה ותפילת ערבית. ולאחמ"כ תהלוכת ספר התורה וסעודת מצוה בכנין "אוהל הרכ"

בברכת כרוכים הכאים בשם ה' הנחלת המוסדות והמושפחה מקום מיוחד לנשים

נשמעים" (קהלת ט' י"ז), אם ערומים פירושה חכמים אומרים אותה בנחת ואין שם דגש. **לכן צריך לומר "ויהיו שניהם ערומים" בדגש**, כי הכוונה שהיו חסרי בגדים. **ובבוקר כשמברכים "מלביש ערומים"**, מי שיאמר ערומים בלא דגש פירושו של דבר שמלביש רק את החכמים, ומי שלא חכם לא מגיע לו לבוש... **לכן צריך לומר "מלביש ערומים" בדגש, שפירושו חסרי לבוש**. זה ההבדל ביניהם.

"ומוריד הגשם" בסגול או בקמץ?

כג. התחלנו לומר "משיב הרוח ומוריד הגשם", והרבה פלפולים נעשו אם אומרים הגשם או הגשם. רבי חיים קרויס חיבר ספר שלם על הניקוד של הגימ"ל הזאת, ואסף שם את כל הדעות בזה, ודעתו לומר הגשם בסגול, למה? כי מי שניקד הגשם בקמץ זה משכיל בשם יצחק סטנוב, ולכן צריך לומר בסגול²⁸. אבל אם הדבר נכון מה אכפת לי מי חידש אותו?! אבל לפי האמת זה לא נכון, כי שאלו שאלה יפה מאד: למה "מוריד הטל" הטי"ת בקמץ (ולא בפתח) ואילו "הגשם" הגימ"ל בסגול? כמו שאתה אומר הטל בקמץ ומשמע שזה הפסק, א"כ גם הגשם תאמר בקמץ כי זה הפסק. מה התשובה לזה? בדורנו היה חכם גדול **רבי יעקב קמינצקי ע"ה**²⁹, שכתב

28. פעם היתה שנת עצירת גשמים, והוא כתב בעיתון "המודיע": אתם יודעים למה אין גשמים? כי האשכנזים מבטאים **הגשם הגימ"ל בקמץ**, אז קמץ לכך מן השמים ולא נתנו גשם, אם תגידו הגשם בסגול ירד הרבה גשם כמו הטיופה של הסגול... אבל מה עם כל הספרדים שאומרים הגשם בסגול? כנראה הגשם יורד רק בזכות האשכנזים ולא בזכות הספרדים... הספר הזה מלא מכתבים מגדולי הדור, ושם הוא שאל את הבנים של רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'ק (בנו של רבי חיים מבריסק), איך אמר אבא שלכם? אמרו לו שהם לא זוכרים, כי הוא לימד אותם פלפולים וחריפות גברא וחפצא ושני דינים, אבל לא אכפת להם אם הגשם או הגשם.

29. הוא היה חכם גדול שלא נעלם ממנו כלום, ויש לו ישיבה "תורה ודעת" באמריקה. פעם אחת היה שם יהודי בשם יהודה חזקיהו (אחיו של רבי שמעון חזקיהו), וסיפר לי: הייתי בישיבה שם והרב נתן שיעור באידיש לביליל שבת, אח"כ הוא שאל אותי אם הבנתי, ועניתי לו שאני לא מבין כי אני ספרדי בעונות... ולמחרת חזר על אותו השיעור בעברית, והבנתי הכל. אח"כ הוא שאל אותי: איך בארץ ישראל? ואמר לו: לא מכבדים אותנו הספרדים ואנחנו עפר ואפר, אמר לו: למה? הם לא

"אנחנו עושים תכלת שמוסכמת לכולי עלמא" עלון 68 קרח תשע"ז

מצטרפים היום ללובשי התכלת ומקבלים סבסוד*!

רוצים להיות שותפים למהפכה?
ניתן לזכות שלשה יהודים במצות התכלת בתרומה של 15 ₪ לחודש x 10 חודשים או ששה על ידי תרומה של 30 ₪ לחודש x 10 חודשים ויש לכם שותפות אמת בזיכוי הרבים!
0799-1000-65

הגדלה תיערך על 5 בגדים בין כל הקונים בסבסוד

- גמ"ח לחסאות ספרים הנו"ג בענין התכלת
- קשורה לפי כל שיטות ההלכה והעדות השונות.
- ע"י אפרים יריש
- הדרכת מעשית לקשורה תכלת
- מכירת פתיל תכלת, ציצית וטליתות במחירי גמ"ח
- ארגון שיעורים

וזכרתם
ראיה - זכירה - עשיה

פירוש על התורה בדברים מתוקים מדבש, וכאן בפרשת בראשית (ספר אמת ליעקב עמ' כ"ה) התווכח על השאלה הזאת, ועשה פלפול ארוך בזה. אבל אני לא אוהב פלפולים, כי יש לי הסבר פשוט מאד: לא יכול להיות שהמלה הגשם באתנה, למה? כי אתנה בא באמצע הפסוק, ואילו כאן מאתה גבור עד מצמיח ישועה הכל דיבור אחד, וא"כ לא יכול להיות אתנה בשורה הראשונה, שהרי יש עוד הרבה המשך: "מכלכל חיים בחסד, מחיה מתים ברחמים רבים, סומך גופלים ורופא חולים ומתיר אסורים", אז למה יהיה אתנה במלה הגשם?! **אבל אפשר שיהיה שם זקף קטון**, כי זה מפסיק פחות מאתנה. **ולכן אומרים הגשם בסגול. אבל במלה "הטל" אפילו שזה זקף קטון הטי"ת בקמץ, וכמו שכתוב בפרשת בשלח "ובבוקר היתה שכבת הטל סביב למחנה" (שמות ט"ז י"ג), המלה "הטל" בזקף קטון והטי"ת בקמץ. ולפי"ז המלה "הגשם" שהיא בזקף קטון אומרים הגשם, והמלה "הטל" אפילו שהיא בזקף קטון אומרים הטל. לכן כל העולם שאומרים הגשם עושים נכון. וגם האשכנזים אם יגידו הגשם בסגול יביאו לנו הרבה גשם...**

שכח ואמר "מוריד הטל" בחורף

כד. אדם ששכח ואמר "מוריד הטל" לא חוזר, למה? כי הטל לא נעצר. חכמים (תענית דף ג' ע"א) למדו את זה מאליהו הנביא, שאמר "חי ה' אלקי ישראל אשר

יודעים כמה חכמים יצאו מהספרדים. הוא היה בעל מדות מיוחדות, מיוחד מאד ומבין כל אדם. פעם בילדותו בגיל שש הגיע מאוחר לתלמוד תורה, והרב המלמד שאל אותו: למה הגעת מאוחר? אמר לו: היתה זקנה אחת סוחבת סלים ועזרתי לה לעבור את הכביש, אמר לו: שקרן, איך אתה משקר?! אחרי שנים אמר: **אני שקרן! מעולם לא שיקרתי, למה אמרת לי שקרן? וכי בדת אחרי וראית ששיקרתי?! כל מלה שלו זו מלה שאין כמוה בעולם**. הוא חי תשעים וארבע שנים, ובגיל למעלה משמונים היה בכנס של סיום ששה סדרי משנה ודיבר שם, ואח"כ אמר להם: בלי נדר אני אבוא בסיום הבא. עברו כמה שנים והוא הגיע לגיל תשעים (אולי קצת יותר), וקיבל הזמנה לסיים ובא לשם. אמרו לו: הרב, לא התכוונו שתבוא רק לשלוח לך הזמנה. אמר להם: **בסיום הקודם הבטחתי לבוא, וכל זמן שאני חי אני בא לכאן**. היה אדם מיוחד.

היראות הצדיקים

שע"י ישיבת "ברכת השם" - שדות נגב
בראשות הר"ג שלמה סעדון שליט"א

המועצה ותיקים א"ה

ביום המושי"ט' בהשקן תשע"ט
(18.10.2018)
בשעה 18:30 באולמו "ברכת שמו"ם"
הרהב בעלי המלאכה - תגיבות

בהשתתפות גדולי ומאורי ישראל שליט"א

ברוכים הבאים בשם ה'

ניתן להזים דרך נדירים פלוס

לקיפת כרטיסי הנדלה הנכנס ביום 200 ש"ח ולקניית נרות
ניתן ליצור קשר בטלפונים 052-7181805 | 050-4104217

ניתן לרכוש בכניז הישיבה אמה על אמה בסך 1200 ש"ח

נ"ז ע"א) אומרת שחזקיה אמר הלכה מסויימת לגבי תרגולים, אבל "מדבריו של ברבי ניכר שאינו בקי בתרגולין", כי אפילו שהיה חכם גדול ("ברבי" פירושו חכם גדול) הוא לא בקי בתרגולים ולא מכיר אותם. אני לא בקי באייפונים ולא מכיר אותם. למה אני צריך אותם?! יש לי טלפון רגיל של אבות אבותי ב"ה, וגם זה סתום וחתום מהאנשים כי זה סתם כאב ראש³². אמנם אם אתה צריך תדבר בזה, אבל שכל אחד יפירע לך זה טירוף. וכל שכן אייפון, שצריך לזרוק אותו כי הוא לא שווה כלום. רק מי שזו העבודה שלו ואין לו ברירה אחרת, וכמו שאנשים קוראים עיתונים, וכי תוכל לומר להם לא לקרוא בעיתונים?! הרי הם צריכים לקרוא הודעות וחדשות. אבל אדם שלומד תורה, לא צריך לא עיתונים ולא טלפונים ולא פלאפונים ולא מלפפונים ולא כלום, רק ללמוד תורה.

"אוי להם לבחירות מעלבונה של תורה"

כו. עכשיו זמן הבחירות, ואנשים משתגעים הרבה. פעם בחור אחד בא למשה ליאון (יש כאלה תומכים בו בירושלים), ואמר לו: תן לי חתימה שלך, ענה לו: "אתה לא צריך חתימה שלי, אני צריך חתימה שלך!" מה שזה החתימה הזאת?! זה שטויות והבלים, וכי יהיה לך חתימה של "גאון עולם". אל תתייחסו אליהם, תלמדו תורה בשקידה. וצריך להתפלל שה' יזמין לנו בכל הארץ אנשים טובים, שמרגישים את עם ישראל, אוהבים לעזור, ולא עושים הפליה בין אח לאח ובין עדה לעדה ובין כסף וכדו', אנשים ישרים. ובעז"ה נזכה שהשנה הזאת תהיה שנה מבורכת, שנה טובה, שנת עושר, שנת בריאות, שיהיה לנו כל טוב שבעולם, ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השומעים בליון, ואת כל השומעים כאן, ואת כל אלה שקוראים א"כ את העלון "בית נאמן", שיזכו להקים בית נאמן בישראל, מתוך נחת ובריאות, אמן כן יהי רצון.

32. אני לא רוצה טלפונים כי אדם מדבר איתך ולוקח אותך שעה-שעה וחצי. ככה היה לי כאשר עשיתי טלפון בבית, כל אחד מבזבז לי את הזמן, ואומר לי: מה שלומך? איך אתה מרגיש? איך העיניים? איך השיניים? איך הרגלים? עוזב אותי, מה אתה רוצה ממני?!... עד שאמרתי: על זה נאמר "כל עצר ופרי אדמתך יירש הצלצל" (דברים כ"ח מ"ב), אל תקרי צלצל אלא צלצול, זה הטלפון שמצלצל כל היום...

עמדת לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי" (מלכים א' י"ז א'), ובהמשך נאמר "ויהי דבר ה' אל אליהו ויאמר לך הראה אל אחאב ואתנה מטר על פני האדמה" (שם י"ח א'), ולא אמר טל. וכי אפשר מטר בלי טל?! אלא הטל לא נעצר, ואע"פ שאליהו הנביא אמר שלא יתן טל, אי אפשר לעולם בלי טל. הערב מצאתי קושיא מזה על הפיוט "אליהו הנביא במהרה יבוא אלינו עם משיח בן דוד"³³, וכתוב שם "איש טל ומטר עצר שלש שנים", והרי אמרנו שהטל לא נעצר. אלא מוכרחים לומר מפני אלפ"א בית"א וכאן המשורר הגיע לאות ט"ת לכן כתב טל ומטר, או שהכוונה שרצה לעצור את זה, או שהטל היה פחות באיכות שלו. וכן הודיע לי ר' אליהו סעאדה הי"ו מירושלים שע"פ הגמרא בתענית (דף ג' רע"ב) טל של ברכה לא ירד בימי אליהו. וכן הודיעו לי בשם הרב סדר היום שתירץ כן (הוא היה בן - דורו של מרן).

"עץ הדעת טוב ורע" של ימינו זה אייפון

כה. בפרשת השבוע לומדים שעץ הדעת טוב ורע, ו"עץ הדעת" של ימינו זה האייפון, שלכאורה יש בו דעת כי הוא מביא לך כל הדברים שבעולם³⁴, אבל הוא "טוב ורע", כי אמנם יש בו טוב אבל רובו רע, וכל מי שמשתמש בו זו סכנה. לכן יש סוגים מיוחדים החסומים בפני המשחית, למי שזו העבודה שלו, ומי שיש לו שאלה בזה יפנה לרב שלו, כי אני לא יכול לפסוק יותר בדבר הזה, משום שהרבה פעמים אומרים לי שזה לא נכון וזה כן נכון. לכן יש רבנים שבדקו את זה, ואם יש לך ספק תלך לרבנים שבקיימים בדבר הזה, כי לא כל אחד בקי בזה. הגמרא (חולין

30. זה פיוט קדמון. מרן מזכיר אותו בספר של המלאך שלו "מגיד מישרים", וכתב שם (סוף פרשת בראשית): "כמה דאת אמר אשרי מי שראה פניו בחלום". מה זה "כמה דאת אמר"? הרי זה לא פסוק בתנ"ך, אלא דבר שהורגלו בו כותבים עליו "כמה דאת אמר". הרמב"ם (פ"י מהלכות מתנות עניים ה"ג) כותב "שנאמר שועת עניים אתה תשמע", ואין פסוק כזה. ויש שעשו שם הגהה "צעקת דל וצעקת עניים ישמע" (איוב ל"ד כ"ח), אבל הרמב"ם כתב שנאמר "שועת עניים אתה תשמע". אלא כיון שהורגלו לומר את זה בנשמת כל חי נעשה לו כמו פסוק. ולכן גם מרן כותב כאן "כמה דאת אמר אשרי מי שראה פניו בחלום". (ועי' בחוברת אור תורה כסלו תשמ"ז סימן כ"א אות א') ושבת תשע"ה סימן נ"ט אות ג').

31. ואמרו לי שיש אייפון כזה שמתפללים מתוכו ונעשה "סידור", ואדם שאין לו סידור לוקח את האייפון ועושה כריעה והשתחויה ועושה הכל. וכתוב שם גם נוסחת "איש מצליח"... מי הכניס לכם את זה לשם?! זה שגעון, ואם אדם לא מבין גמרא אז האייפון מסביר לו, "ומקלו יגיד לו" (הושע ד' י"ב)... פעם אמרתי למישהו: המקור שכתבת בכתובות לא נכון, ואחרי שניה אמר לי: נכון, המקור בכתובות ק"י ע"ב. התפלאתי: איך מצאת את זה כ"כ מהר? אבל יש לו את המכשיר הזה.

פיוט 20 כחסות
אפיקים
מחנות סיני מים

תשובה לשאלת סוכות

כתב כה"ח
(תרי"ח ס"ק ק"ד)
שהכלל באתרוג המבושל: אם נשתנה מחמת הבישול ע"ש. ועפ"ז אין חילוק בין כלי שפי לראשון ולא בשיעור הזמן אלא העיקר הוא אם נשתנה או לא.

הזוכה בפתרון החידה: משה בקשי - מודיעין עלית

עאלה:

השבת "שלוש זכר" סהא שמאליץ הגיש אנכדו
3 לחת ופה חגיגת פשטידה חלביג רוגמא מן הגענה,
ופצידה כף גבינה אכנה קרה.

והנכד הסגפך האם אוגר או אחרקס יחד?
או יש כזה משום הישול הגבינה?

תשובות יש לשלוח למייל: israel@afikim-water.co.il או לפקס: 02-5807876
בין הפותרים וכונה תוגרל מכונת קפה איכותית!

מיניבר נעם 1 המהודר לשבת - בלי שאלות!
נבדק ואושר לשימוש ע"י בד"ץ מהדרין | כ-40 כוסות מים רותחים | בטיחותי במיוחד לילדים!

זורם ברגע אחד

אפיקים מחנות סיני מים

8510*

אולם תצוגה חדש! גבעת שאול 40 ירושלים

ילדי גאולה

לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה
בית נאמן לילדים חתוך שיעוריו של חרן ראש הישיבה שליט"א

גליון 87

מי בתמונה?

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן
079-9270505 שלוחה 23
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס
ובא לציין שם וסלפון)

לחצו
תספר

פתוב "על כל הגאָה טבילה",
עמד הדען שם רבי נתן והסביר להם: כל
פעם שהכּהן גדול עושה הגאָה על הכפּרת ולפני
הכפּרת הולך לטבל במקוה שנמצא שם. קם רבי
משה האורח לבגוש הסחבות, ואמר לו: "רבי, אי
הכי פשוט להו טבילות?", פרוש, שאם ככה יהי
לנו הרבה טבילות ביום הכפּרים, שהרי עושים
ארבעים ושלש הגאָות ביום כפּור (זבחים דף
מ"ב עמוד א'), ואם על כל הגאָה טבילה, ממילא
הכּהן טובל ארבעים ושלש פעמים ביום כפּור,
והרי אַנחנו יודעים מהגמרא (יומא דף ל' עמוד א')
"חמש טבילות ועשרה קדושים", איך פתאום יש
לך ארבעים ושלש טבילות?! ענה לו: איני יודע
מה התשובה לזה. אמר לו רבי משה: "מחילה,
הפרוש לא ככה, אלא 'על כל הגאָה טבילה', שעל
כל הגאָה צריך לטבל את האצבע, ולא טבילה
במקוה, שגם אם נשאר קצת דם באצבע, הכּהן
לא יעשה בו הגאָה, אלא כל פעם צריך לטבל את
האצבע מחדש. התפלגו מהפרוש היפה הזה.
התחילו לשאל אותו בכל התורה כלה, וידע לענות
על הכל. רבי נתן שהיה צדיק וחסיד וענו, אמר
לתלמידיו: "תדעו לכם, אני לא ראוי להיות דען
עליכם, זה האורח העני לבגוש הסחבות הוא הדען
ואני התלמיד שלו!", בזכות הענוה הזאת של רבי
נתן, קבלנו חמש מאות שנה של תור הזהב בספרד,
כמנין [גימטריא] "נתן". כפה הענוה חשובה, אדם
שאינו חפוש גאָה ופּרסום זה השובב ביותר.
(גליון 130 אות ב').

יהדות ספרד לפני אלף שנה היתה לה עדנה,
והיא קבלה "תור הזהב" חמש מאות שנה, משנת
ארבעת אלפים תש"ן [לפני כאלף שנה] בערך עד
שנת חמשת אלפים רנ"ב [שנת גרוש ספרד]. איך
קרה הדבר הזה? בזכות ארבע מלים בתוספתא
אחת במסכת יומא, מה הפונה? בזמן "ארבעת
השבועים" הידועים, שהיו ארבעה חכמים מעיר
בארי באיטליה (יש אומרים שהם לא היו שבועיים
בדיקא), והלכו לאסוף כסף להכנסת כלה, ובדרך
התנפלו שודדים עליהם, ולא ידעו כמה שהם
חכמים. מה עשו? מכרו אותם אחד כאן ואחד שם.
בצפון אפריקה בקירואן [שבתינוסיה] מכרו את
רבנו חושביאל יחד עם בנו רבנו תנאאל (שרשב"ם)
בפריזו למסכת פסחים [פרק עשרין] קורא לו
רבנו תנאאל מרומי. כלומר מאיטליה). ובספרד
מכרו את רבי משה ובנו רבי חנוך [יש אומרים
שארבעת השבועיים הם רבנו חושביאל ורבי משה
וברבנו שמריה בן רבי אלחנן, הרביעי לא ידוע]. הם
הגיעו לספרד בעירם ובחסר כל, ובני המקום פדו
אותם. רבי משה נכנס לבית הכנסת בספרד, ובזמנו
לא היו בספרד חכמים גדולים רק ידעו קצת
מדברים וקצת תרגום רב סעדיה גאון על התורה
בלבד, והנה לקראת יום כפּור למדו תוספתא של
מסכת יומא, ושם (פרק ג הלכה ב')

ובספר כדי שגם
תברך יודה
לקדוש ברוך
הוא. ועוד
כתב טעם אחר שיותר טוב
להגיד לאחרים כדי שישמיעו
לב לשונם אל ה'. ובליקוט
יוסף (חלק ג' עמוד תרכ"ו)
הביא שמרן הרב עובדיה זצ"ל
מסכים לדבר הזה, שמודיעים
לחבר על הקשת (ועיו בחזון
עובדיה - ברכות עמוד תע"ב).
ורמז לדבר: "ללמד בני יהודה
קשת" (שמואל ב' פרק א' פסוק
י"ח), כלומר להודיע להם על
הקשת. יש עלון "נוה התיכיל"
של הרב יום שליט"א שכתב
בנושא הזה, והגיע גם כן
למסקנא שמתרן להגיד על
הקשת. לכו הדיו ככה, שאם
אתה רואה את הקשת, תברך
ותוכל לבשר לחבר ולומר לו:
בוא תראה ותודה לקדוש ברוך
הוא על הקשת שהביא לנו.
(גליון 85 אותיות ז, ח').

הלכה נאמנה

אדם שרואה קשת, האם מתר
לו לספר לחבריו או אסור? יש
אומרים שלא כדאי לספר על
זה, כי כשאתה מבשר לחברך
שיש קשת, אתה בעצם אומר
לו שאנחנו חוטאים ויש לנו
כל כך הרבה עוונות עד שחס
והחילה מגיע לנו מבול,
והרי כתוב "מוצא דבה הוא
קסיל" (משלי פרק י' פסוק י"ח),
ולומדים מהפסוק שאדם לא
צריך לספר על דבר לא טוב.
ומטעם זה החיי אדם (כלל ס"ג
אות ד') כותב שמצא בספר
אחד שאסור להגיד שיש קשת.
לעמית זה מורנו ורבנו מרן רבי
כלפון הפנה זצ"ל (בספרו פרית
קהנה מערכת ק' אות ג') אומר
שאדרבה מצוה להגיד שרואה
קשת, כדי שידע חסדי ה', כי
בלי הקשת יכול כל העולם
פלו לטבע, ולכן צריך להודות

פתרון החידות והזוכים מהגלינות הקודמים

גליון חג הסוכות

פתרון מי בתמונה: הגאון רבי חיים רבי שליט"א עם מרן ראש הישיבה שליט"א. הזוכה: אברהם שי פנדו - גדרה.
פתרון החידה: באופיזין משה רבנו הוא לפני דוד המלך. ובסוכר אחריו, שצריך שתהיה רמת הסוכר ממספר שבעים (שזה מספר שנותיו של דוד) עד מספר מאה ועשרים (שזה מספר שנותיו של משה). הזוכה: ישראל גואטה.

גליון יום הכיפורים

פתרון מה בתמונה: מרן ראש הישיבה במנהג הכפרות. הזוכה: נועם אשורי - מעגלים.
פתרון החידה: שלום עליך רבי. הן שלש מלים שנאמרים בשניה אחת. הזוכה: שר שלום ועקנין - בני ברק.

חידה

(תשובה לחידה נמצאת בעלון הבוקר)

מחוסרי בגדים אבל יש להם
מה שאין לחכמים.

תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 | בין הפותרים נכונה יוגרל פרס (נא לציין שם וסלפון) | נא לשלוח התשובות עד יום שני בערב

יחנה דעת (תהלים פרק י"ט פסוק ג') - אם יש לך זמן ללמד ביום אָז תקח יביע אמר, אָבל אם יש לך זמן ללמד רק

בלילה אָז תקח יחנה דעת. ויש שגם זה לא מספיק להם כי הם רוצים ספתיים, לכן הוציא ספר "ענף עץ אבות", שיש בו גם כן חידושים יפים. אָבל יש עוד ספר "מעדני הפלך", שהיה לפת הדבור של הרב, לקרא ולהתענג וללמד מהרב עובדיה מה התורה יכולה לעשות מבן אדם. (גליון 85 אות ט').

וגם בליל שבת אנשים נמצאים בבית. בא פעל הסוברים (בפסוק שם) ואמר: המלה "בעתו" גימטריא "בלילות". ואני הוספתי "יורה ומלקוש" גימטריא שבתא [שבת]. ואם כן יוצא "בלילות שבתא", וזו הפונה "בעתו יורה ומלקוש". (גליון 86 אות א').

ג. יש לנו ספרים נפלאים של מרן הרב עובדיה זצ"ל. מתחלה הוא היה כותב רק שאלות ותשובות "יביע אמר", ואמנם זה עמק ולא כל אחד יכול ללמד אותו, אָבל יחסית לשאר הספרים היום אתה יכול ללמד בזה. אָבל פיון שלפעמים יש אנשים לא מבינים את זה, לכן הרב כתב להם ספר "יחנה דעת". "יום ליום יביע אמר ולילה ללילה

דונש בן לברט חי לפני אלף שנה פחות מעט (בשנת ארבעת אלפים תש"פ), והיה נכדו של רב סעדיה גאון (יש אומרים שהיה תלמידו, אָבל לא ידוע בדיקא). הוא שחבר את השיר "דורו יקרא לבן עם בת, וינצרכם כמו בבת, נעים שמכם ולא ישבת, שבו נוחו ביום שבת". וזה ראשי תבות דונש, וכל השיר פלו בראשי תבות ככה. השם הזה היה נהוג בספרד לפני אלף שנה. (גליון 130 אות י"ד והערך 14).
ב. כתוב בגמרא (תענית כ"ג עמוד א'): "ונתתי מטר ארצכם בעתו" (דברים פרק י"א פסוק י"ד) - בלילי רביעיות [לילי ימי רביעי] ולילי שבתות. למה? כי בלילי רביעי לא היו מטילים ברחובות, בגלל שהפגז של ליל רביעי לא כל כך טוב (מתחיל בשבתאי. עיו רש"י ברכות דף ג"ט עמוד ב').

עורך: הרב"ג שמואל עיזאן שליט"א